

Kopieer Duits beleid voor groene stroom

De overdruk van de Vlaamse groenestroomfactuur wordt steeds duidelijker. Voorspelbaar en voorspeld, toen Vlaanderen de beproefde Duitse aanpak links liet liggen. Hoog tijd om die fout recht te zetten, met een verstandige kopie van het Duitse systeem.

Ernstige heffingen op fossiele brandstoffen en atoomenergie blijken taboe. Scheve verhoudingen op de stroommarkt trekken we recht door steun te geven aan groene stroom. Deels is dat een zwaktebod, maar deels ook een praktischans voor een selectief beleid dat de meest duurzame vormen van hernieuwbare energie doordacht de markt intrekt. Duitsland geeft al jaren het beste voorbeeld hoe het moet en kan. Duurzame energie is er uitgegroeid tot een toekomstgerichte sector met veel innovatie, ondernemen en tewerkstelling.

De Duitse aanpak verplicht de elektriciteitssector tot aankoop van alle groene kWh geproduceerd door erkende derden. De wetgever bepaalt jaarlijks de aankooprijzen, afhankelijk van het soort installatie. Een producent krijgt zo zijn vaste gegarandeerde prijs per kWh gedurende het aantal jaren dat die prijs nodig is om de investering terug te betalen.

Groenestroominstallaties die tegen een lagere kostprijs produceren dan de elektriciteitssector in zijn geheel, behoeven en krijgen geen steun. De kWh-prijs per installatie is afhankelijk van zijn kenmerken, zoals het soort hernieuwbare energiebron, de grootte van de installatie, de rijpheid van de technologie, en ook van het beoogde tempo voor industriële ontplooiing van die technologie. Het verschil tussen de betaalde prijs voor groene stroom en de verkoopprijs van netstroom is de feitelijk toegekende steun. De factuur daarvan verhaalt de Duitse elektriciteitssector egaal op alle kopers van netstroom, met lichte variaties in de lastenverdeling.

LEIDER

Die aanpak bezorgt Duitsland een technologische en industriële leiderspositie in groene stroom. Gezien als het effectiefste, efficiëntste,

Aviel Verbruggen

- Is hoogleraar energie- en milieueconomie aan de Universiteit Antwerpen.
- Stelt vast dat aan groene stroom in Vlaanderen overdreven winsten kleven.
- Wilt die situatie aan klungelend beleid en bestuur.

erlijkste en eenvoudig toepasbaar systeem vraagt het een bekwaame overheid. Die volgt de ontwikkeling van technologie, markten en kostprijzen van alle varianten van groene stroom op de voet, en herziet de gepaste aankooprijzen voor die varianten op een vooruitziende wijze en (minstens) jaarlijks.

UIT HET NIETS

Vlaanderen heeft getracht een kunstmatige markt in groenestroomcertificaten te scheppen uit het niets. Het is een joekel van een markttravestie geworden. De meest dubieuze groenestroomproducenten (ingevoerde biomassa, afval-

verwerkers en -verbranders), met Electrabel op kop, innen de grootste slof van honderden miljoenen extra winsten (537 miljoen euro over de jaren 2002-2007).

Het enige 'succes' dat de politici kunnen melden, is dat de 6 procent in 2010 is gehaald. Gelet op het dubieuze karakter van veel 'groene stroom' en op het vele geld er tegenaan is gegooid, is dat een pover succes. Met de Duitse aanpak was een beter resultaat bereikt dat de helft goedkoper was.

ZONNEPANELEN

PV-panelen of zonnepanelen (PV staat voor fotovoltaïsch) zijn industrieel te onrijp en dus te duur voor een kunstmatige markt van certificaten met als plafondprijs 125 euro per 1.000 kWh. PV vergt een hogere steun dan 125 euro. Vlaanderen volgt hier in principe de Duitse aanpak, maar hoe? De VREG reageerde niet toen de kostprijs van PV-installaties serieus naar beneden ging vanaf 2008, door de steeds grotere invoer van goedkope Chinese panelen. De terugverdientijd werd steeds korter, tot minder dan vijf jaar in bepaalde situaties. Kassa, kassa: er was geen betere belegging te vinden. De markt boemde, maar men schiep te vergeten dat het de netstroomklanten zijn die betalen.

VREG was niet de enige die te veel steun aan zonnestroom gaf. Duitsland, Italië en Spanje hadden dat in 2009 en 2010 al ondervonden en beslisten tot verlaging van de steun, vooral voor de grote installaties. Het is onbegrijpelijk dat Vlaanderen daaruit niet onmiddellijk de nodige lessen trok. Het oversubsidiëren van zonnestroom heeft een strovuur doen oplaaien dat zijn verschroeiende effecten in vele richtingen stuurt en wonden slaat

voor twintig jaar. Mensen met PV worden met de vinger gewezen, terwijl ze uitvoerden wat de overheid hun vroeg te doen. Vooral de beter gesitueerden in de samenleving profiteerden van de uitwassen van het systeem, en alle netstroomgebruikers moeten betalen.

BEVOEGDHEDEN

Hoe kan het anders en beter? Het is antwoord eenvoudig: maak een verstandige kopie van het Duitse systeem. Dat vraagt een minimaal niveau van politieke en administratieve bekwaamheid. De heterogene verdeling van bevoegdheden tussen federaal en de gewesten noopt tot effectieve samenwerking of tot een herschikking van de bevoegdheden.

Een deskundige kenniscel moet de ontwikkeling van technologie, markten en kostprijzen van de vele groenestroomvarianten op de voet volgen, en de aankooprijzen van de groene stromen daarop steunen. Een kenniscel is niet duur als ze goed wordt gevormd en internationaal (Duitsland) en nationaal samenwerkt.

FABELTJE

De Vlaamse politici moeten hun kop uit het zand willen trekken. Uit een praatje in het Vlaams Parlement op 2 december 2008 blijkt dat CD&V en sp.a het Vlaamse certificatenstelsel goed vinden en de Duitse aanpak een 'grote gok'. Ze blijven het fabeltje geloven dat mits wat oplapwerk een kunstmatige markt de beleidsproblemen zal oplossen. Uiteindelijk betaalt de elektriciteitsklant, desnoods de belastingbetaler, het politieke gelag. Hoe men het ook draait of keert, de overdreven winsten die aan groene stroom kleven hebben maar één oorzaak: klungelend beleid en bestuur.

■ Een uitgebreidere analyse 'Groen Vlaams beleid voor Vlaamse groene stroom' op www.avielverbruggen.be.

BRIEF UIT AMERIKA

DIRK VANDEWALLE

Spots op Obama... en Trump

Al van sinds hij in 2008 verkozen werd, achtervolgt een merkwaardig verhaal de Amerikaanse president Obama. Dat wil dat hij niet in de Verenigde Staten geboren is. Op het eerste gezicht zou dat een onbelangrijke kwestie moeten zijn. Maar in de VS stipuleert de grondwet heel duidelijk dat alleen een van geboorte Amerikaanse burger kan worden verkozen tot president. En dus is sindsdien grote persoonlijkheden in het Amerikaanse publieke leven die president hadden willen of kunnen worden - van Henry Kissinger tot Arnold Schwarzenegger - de kans ontzegd voor het presidentschap te gaan. Er zijn pogingen geweest om de grondwet te veranderen en die clause eruit te halen, maar tevergeefs.

In de zeer sterk gepolariseerde Amerikaanse politiek hebben sommige Republikeinen zoals Sarah Palin en extreemrechtse presentatoren van radio-praatprogramma's zoals Rush Limbaugh steeds vol-

gehouden dat Obama niet geboren is in de VS - en dus illegaal president is. Bij het verhaal voegde zich een bureaucratische complicatie. In de staat Hawaii, waar Obama in 1961 geboren is, levert de overheid slechts een verkorte versie af van geboortebekende, waarin niet alle details staan. En niet-tegenstaande Obama deze versie al publiek had gemaakt kort nadat hij zijn presidentscampagne was begonnen, twijfelden ve-

Zolang mogelijk in het nieuws blijven, daar is het Donald Trump om te doen.

len - weinig verrassend nagenoeg alle Republikeinen en de rechterzijde - aan de echtheid van de kortere versie.

In die controverse moede Donald Trump zich, de vastgoedtycoon uit New York City die zegt dat hij misschien als Republikeinse kandidaat een gooi doet naar het presidentschap. Bij elke toespraak die hij recent heeft gehouden, stelde hij de integriteit van de president ter discussie. Het werd zo'n verhitte controverse dat het voorpaginanieuws in veel kranten vorige week, tijdens de immens belangrijke begrotingsdebatten, niet ging over 's lands toekomstige begroting, maar eens te meer over de geboortekwestie van Obama, en of die nu echt was of vals.

Een gefrustreerde president droeg zijn juridische ploeg op het origineel van de volledige akte op te snorren. Aangezien Obama een burger is als alle andere, moest hij daartoe een officiële aanvraag indienen bij de staat Hawaii. Het Witte Huis gaf dan een kopie van de akte vrij op zijn website. Waarna de meesten ervan uitgingen dat het debat nu voor eens en voor altijd gesloten was.

Maar neen. Donald Trump ging er snel prat op dat niemand anders dan hij er toch maar voor gezorgd had dat de president een 'misschien' echte akte had moeten vrijgeven. En in typische Amerikaanse populistische taal werd deze 'overwinning voor de democratie' opgeëist. Maar nu de kwestie van de geboortekwestie voor hem blijkbaar geen politieke waarde meer heeft, heeft Trump al snel een nieuwe kwestie gevonden om zich in vast te bijten. Hij beweert nu dat de president alleen maar heeft kunnen studeren aan de prestigieuze universiteiten van Columbia en Harvard omdat hij zwart is, ook al had hij niet de nodige kwalificaties - een kwestie die zeker nog meer Republikeinen én Democraten in vuur en vlam zal zetten.

Obama veegde het allemaal weg als 'onnozelheid' en verwees indirect naar Trump als een circusclown. Dat is ongetwijfeld waar, maar in de ietwat bizarre wereld van de Amerikaanse politiek zullen de nieuwe beschuldigingen van Trump hem nog heel wat langer in het nieuws houden - en daar is het hem natuurlijk om te doen.

■ Dirk Vandewalle is hoogleraar bestuurskunde aan Dartmouth College in de VS en gerenomeerd expert voor Noord-Afrika en het Midden-Oosten.

GESPOT CLYDE PRESTOWITZ ECONOMIC STRATEGY INSTITUTE

Het zal nog lang duren voor China de Verenigde Staten achter zich laat.

Het IMF voorspelt dat het Chinese bbp tegen 2016 dat van de VS evenaart. Voor mij bewijst dat alleen het adagium 'there are lies, damn lies, and statistics'. Het IMF-cijfer dat zoveel aandacht heeft gekregen is het Chinese bbp, gebaseerd op de zogenaamde purchasing power parity (ppp). Deze ppp-berekening geeft ons inderdaad een beter begrip van de reële koopkracht van het inkomen in verschillende maatschappijen. Maar ze heeft ook een grote beperking. Ze weerspiegelt geenszins de internationale koopkracht en is dus helemaal geen accurate meting van de relatieve globale economische en geopolitieke macht. Internationale transacties gebeuren tegen nominale waarden, niet tegen ppp-waarden. Op ppp-basis is China's bbp 11.500 miljard dollar en dat van de VS 15.200 miljard. Maar tegen de huidige wisselkoersen is China's bbp maar 6.500 miljard dollar, iets meer dan twee derde van het Amerikaanse. En dat is een belangrijker cijfer als je de relatieve internationale koopkracht en de economische en geopolitieke invloed wil bepalen. Dat China binnen afzienbare tijd de VS zou voorbijfietsen levert prachtige krantenkoppen, maar het is nog lang niet zo ver.

■ Deze opinie werd gespot in Foreign Policy.

DE OPINIE VAN ZAK

INBEV BELGIUM VERHOOGT PRIJZEN

GEQUOTEERD

PHILIP STEPHENS, COLUMNIST FINANCIAL TIMES

De internationale fascinatie met koninklijke soaps beroert zelfs zielen met republikeinse neigingen.